

VEČER NA VASI

Intervju s Francetom Voga

»30 let? Ne, nisem si mislil!«

Tako pomenljivo mi je France Voga odgovoril na vprašanje, če si je mislil in predstavljal, da bodo »njegovi« Večeri na vasi trajali 30 let. Gospod Voga je človek mnogih talentov. K sreči jih ne skriva, saj jih še danes, začevši desetletja nazaj, z veseljem ter odprtega srca in duha, deli naokrog, svoji skupnosti. Tako je bil, nič nenavadnega, prvi in dolgoletni organizator in idejni vodja Večera na vasi. Poznamo pa ga tudi bodisi kot strokovnjaka iz področja turizma, podjetništva in promocije kraja, bodisi kot mentorja, svetovalca ali prostovoljca številnim mladim iz različnih področij. V praksi to pomeni, da gospod France zna napisati knjigo, ki je vir novih kulturnih in zgodovinskih spoznanj ali pa kot prostovoljec na prireditvi podati kozarec vode žejnemu tekmovalcu na Jurišu na Dovško babo. Predvsem pa je France zanimiv in iskrih sogovornik. Tak, ki zna osebno ali preko pisane besede nagovoriti staro in mlado. Namreč, včasih ga srečamo tudi med najmlajšimi, v vrtcu. Ga bomo srečali tudi na letošnjem Večeru na vasi? O tem in še čem, sem ga »na predvečer« Večera na vasi spraševal Uroš Kopavnik.

Kako in kdaj prišlo do ideje za Večer na vasi?

(nasmeh) To se je pa že kar težko spomniti. 30 let nazaj smo na Dovjem ustanovili Sekcijo za ohranjanje ljudskih običajev (KUD), kjer smo ugotovili, da bi potrebovali prireditev, ki bi predstavljala letni vrhunec našega dela. Imeli smo idejo, da bi obudili kresovanje, ki je bilo običajno 24. junija. Pozneje smo, tudi zaradi vremena, ugotovili, da je treba datum prestaviti na bolj poletni termin. No, kar se dežja tiče, pa smo kar nekaj večerov speljali tudi v slabem vremenu, ampak tudi v dežju se da plesati.

Kako pa je nastalo ime prireditve?

Imena ni bilo treba dolgo iskati, saj vse izhaja iz petja in kresovanja. Dogaja se na vasi, dogaja se zvečer.

Davnega leta 1985, ko se je vse začelo, kakšne misli in občutki so vas prevevali takrat, pred prvo prireditvijo?

Vsaka stvar, ki je izvedena prvič, pomeni tudi neko vrsto testiranje razpoloženja na vasi. Prvi Večer je bil izveden zelo preprosto, enostavno, program je bil skromen. Povedal sem nekaj o kresovanju in poganskem izročilu, sledilo je moško petje in igranje vaških fantov. Takrat seveda nismo imeli nobenih proračunskih sredstev, vse smo delali sami v okviru že omenjene sekcije. Tudi prvi ansambli so bili skromni, amaterski ... So mi pa takrat mnogi, tudi moji prijatelji rekli, da bo Večer na vasi samo enkrat.

Ste si mislili, da bodo »Večeri« trajali 30 let in več?

Ne, tudi sam si tega nisem mislil. Rekli smo si, da dokler bo obstajala sekcija, toliko časa se bomo trudili. Kasneje je prireditev zaradi organizacijskih in vsebinskih sprememb prireditev prešla v okvir Turističnega društva Dovje-Mojstrana, kjer sem bil takrat in kasneje tudi predsednik. Tako smo začeli dobivati tudi proračunska sredstva, kar je seveda pomenilo tudi obogatitev programa. Ta pa se je vedno začel in tako je še danes, s kulturnim delom. Šele potem sledi ples in zabava. Oboje mora biti.

Se spomnite kakšnega, pa reciva temu nepredvidljivega dogodka, ki se vam je še posebej vtisnil v spomin?

Enkrat so napovedali res hudo deževje. Čez dan je sicer sijalo sonce a za zvečer je bila napoved res slaba. Tega sem se ustrašil, zato sem prireditev iz previdnosti odpovedal. Na kar so mi znanci in neznanci 3 ure zvonili in me gnjavili po telefonu, da kaj se grem s to odpovedjo. K sreči je potem ob pol osmih začel močan dež, ki je trajal celo noč. No, potem pa je telefon utihnil (smeh).

Je poslanstvo in namen Večera na vasi skozi leta ostalo isto, ali pa se je kaj menjalo, prilagajalo?

Poslanstvo je ves čas isto, gre za prijeten večer na vasi in vaško druženje. Vemo, da je tega vedno manj, saj se ljudje vsled novih tehnologij vedno manj zbiramo in osebno komuniciramo. Zato je to lepa priložnost, da se domačini zblížamo in da se tudi Dovžani in Mojstrančani srečamo. Res pa je, da smo vsako leto poskrbeli, da je bil program nov, drugačen. Nikoli se ni nič ponovilo. Tako se je zvrstila cela vrsta igralskih skupin, ljudskih godcev, pevcev, prikazalo smo celo vrsto običajev. Vedno se najde nekaj novega.

Skozi leta pri prireditvi sodelujejo različni ljudje, tudi različne generacije. Znajo tudi mladi tako poprijeti, kot ste vi včasih?

Seveda znajo. Mladi potrebujejo priložnost in zaupanje. Če so pravilno usmerjeni, če znajo druženje spremeniti v še kaj več, potem lahko nastanejo velike stvari. Včasih pa gre lahko tudi za problem generacij. Mogoče v kaki generaciji ni veselja za npr. folkloro, potem pa pride generacija, ki ravno to dvigne še na eno ali dve ravni višji nivo.

Vodenje Turističnega društva Dovje Mojstrana je letos prevzela nova ekipa. Kakšno popotnico, želje ... nam lahko v zvezi s tem posredujete?

Sam sem bil predsednik TD 16 let in moram reči, da nisem bil preveč vesel, če je takrat meni kdo hotel »pamet soliti«. Če imajo ljudje voljo in znanje, potem sam čas pokaže svoje kaj in kdaj je treba narediti. Če padeš v reko moraš pač plavati, da te ne odnese po svoje. Dobro je, da se generacije menjajo. Sam sem bil mogoče predsednik celo predolgo. Drži pa tudi, da je včasih lažje biti predsednik še nadaljnje 4 leta sam, kot najti ustrezno zamenjavo. Hkrati pa sem velikokrat poudaril, niti s svojim podjetjem nisem imel toliko dela, kot z društvom.

Poznani ste tudi po pisanju knjig, po pisani besedi. Kako to poteka, od kod veselje do pisanja?

Za vsako od dosedanjih knjig (Spomini na Dovje, Nastanek Mojstrane) sem potreboval po 3 leta. Gre za zbiranje muzejskih, arhivskih, človeških virov, kar pomeni ogromno dela, tudi terenskega. Precej dela je tudi s slogom, včasih sem se samo z enim stavkom ali odstavkom ukvarjal po cele mesece. Ampak danes že vem, kateri stavek kdaj uporabiti, katere besede ne smem uporabiti in kako računalnik uporabiti v svoj prid.

Lahko v zvezi s tem kmalu pričakujem kaj novega?

Trenutno nastaja delo »Šepetajoče zgodbe«. To bo nekaj novega, drugačnega, tudi kar se tiče naše polpretekle zgodovine. Več pa ne povem.

Se vidimo na letošnjem Večeru na vasi, nam lahko kaj odstrnete?

Vsekakor se vidimo. Pokazali bomo kaj vse se je včasih dogajalo ob žganjekuhi.

Zapisal: Uroš Kopavnik